

עפ"ת 57625/06/14 - אברהם בן שבת נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

13 נובמבר 2014

עפ"ת 14-06-57625 בן שבת נ' פרקליטות מחוז חיפה - פלייל'

בפני הרכב כב' השופטים:

רון שפירא, סגן נשיא [אב"ד]

אברהם אליקים

בטינה טאובר

המערער

נגד

המשיבה

אברהם בן שבת

מדינת ישראל

המשיבה

פסק דין

השופט ב' טאובר:

הערעור בתמצית

1. בפנינו ערעורו של מר אברהם בן שבת, (להלן: "המערער"), על גזר דין של בית המשפט השלום בחרהה (כבוד השופט כרמית פאר-גינט), שניתן ביום 18.05.14 במסגרת גמ"ר 12-05-4609.

2. המערער הורשע על פי הודהתו בעבירה של גרם מוות ברשלנות, לפי סעיף 304 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977, (להלן: "חוק העונשין") וסעיפים 40 + 64 לפקודת התעבורה תשכ"א-1961; ובعبارة של אי שמירת מרחק, לפי תקנה 49 לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961 ונגזרו עליו העונשים הבאים: צו מבחן לתקופה של שנתיים; מאסר בפועל לתקופה של 6 חודשים, אשר ירכזו בעבודות שירות; מאסר על תנאי של 15 חודשים, לפחות 3 שנים, וה坦אי הוא שהמערער לא יעבור עבירה של גרים מוות ברשלנות; מאסר על תנאי של 6 חודשים, לפחות 3 שנים, וה坦אי הוא שהמערער לא יעבור עבירה של סטייה מנתיב או עבירות של נהיגה בזמן פסילה או ללא רישיון נהיגה; ופסילה בפועל מלאחזק או לקבל רישיון נהיגה לתקופה בת 9 שנים, כאשר בעניין זה נקבע, כי מתוקפת הפסילה לא תונכה התקופה בה נפסל המערער מלאחזק רישיון נהיגה בעקבות התאוננה נשוא כתוב האישום.

הערעור מופנה כלפי תקופת הפסילה בפועל מלאחזק רישיון נהיגה שהושת על המערער.

כתב האישום וההיליך בבית משפט קמא

3. על פי עובדות כתב האישום שהוגש נגד המערער, ביום 10.12.29 סמוך לשעה 16:00 נаг המערער ברכב משא סגור מסוג איסוזו, מספר רישיון 1406166 (להלן: "הרכב"), בכביש 6 מזרום לצפון בנתיב השמאלי. באותו שעה נסע לפניו של המערער רכב פרטי מסוג מאזדה, מספר רישיון 6527829 (להלן: "המאזדה") שבין יתר נוסעים היה מר. א. מ. (להלן: "המנוח") שהינו ליד 1981, ולפני המאזדה נסע רכב משא נוסף מסוג פיג'ו, מספר רישיון 2379571 (להלן: **הפיג'ו**).

בשלב מסויים נוצר פקק תנועה במקום, מכוניות עצרו ונוצר טור של 8-7 מכוניות עומדות. נаг הפיג'ו עצר, והפעיל את ארבעת הנסים המהבהבים של הפיג'ו וכן גם נаг המאזדה עצם אחר רכב הפיג'ו. משהגיע המערער למרחק של כ- 40-40 מטרים מהמאזדה הבחן הוא בטור שלפניו, בלט בLIMITת חרום, סטה שמאליה ופגע פגעה רבת עצמה עם חלקו הימני של חזית הרכב, בחלוקת האחורי של המאזדה. עקב כך, המאזדה נדחפה קדימה ופגעה ברכב הפיג'ו. רכב המאזדה סטהليمן כשהרכב של המערער עוקף אותו משמאל, משפשף עם פינה קדמית ימנית את הפינה הקדמית שמאלית של המאזדה, ובהמשך פוגע במעקה הבטון בשול הדרך הימני. הפיג'ו נדחף לשמאל, ירד לשול השמאלי התנגש עם פינה קדמית שמאלית במעקה הבטיחות ונעצר. כתוצאה מה תאונה, נגרם מותו של המנוח שישב ברכב המאזדה מאחור, כמו כן נחבלו נаг רכב המאזדה ושני נוסעים נוספים שנסעו ברכב המאזדה ועוד נסע שנסע ברכב הפיג'ו. כן נגרם נזק לרכיבים המעורבים.

4. ביום 13.11.18 הרשע בית משפט קמא את המערער על פי הודהתו בעבירות שייחסו לו בכתב האישום כמפורט בפתח פסק הדין. בטרם מתן גזר הדין ועל רקע עתירת המשיבה להטלת עונש מאסר בפועל על המערער, הפנה בית משפט קמא את המערער לשירות המבחן לצורך הגשת תסוקיר בעניינו. כן הפנה בית משפט קמא את המערער לממונה על עבודות השירות על מנת לחוות דעתו לעניין השירות של המערער לרצות עונש מאסר בדרך של עבודות שירות.

5. לאחר קבלת תסוקיר שירות המבחן וחוות דעת הממונה על עבודות השירות בעניינו של המערער, שמע בית משפט קמא ביום 14.03.05 את טיעוני הצדדים לעונש וביום 14.05.18 גזר בית משפט קמא את דין של המערער והשית עליו את העונשים שפורטו לעיל.

6. בית משפט קמא עמד בגזר דין על הקושי העומד במלאת גזרת הדין בעבירות של גרים מօות בירושלים, שענינה בדרך כלל בגזרת דין של נאים נורמטיביים, בעיקרם של דברים, אשר התרשלות רגעית או אי תשומת לב רגעית מצידם הביאו להתרחשותו של אסון כבד. בעניין זה הפנה בית משפט קמא לרע"פ 548/05 **לוין נ' מדינת ישראל**, [פורסם בנובו], (19.01.06).

7. בית משפט קמא קבע, כי מפסיקתו של בית משפט העליון נלמד, כי גזרת הדין בעבירות מהסוג הנדון בכתב האישום מצריכה בחינה של רכיב התוצאה. לעומת זאת בית משפט קמא, גם במקרים שבהם הרשלנות אינה

ברף הרשלנות הגבוהה, גם כאשר מדובר בנאשם אשר אין לו עבר פלילי, יש לבחון את תוכואותיה של התאוננה כרשותם שבו הנזק שנגרם בתאוננה גבוהה, יהיה מקום להשיט על הנאשם מאסר של ממש לאור התוצאה, גם אם רשלנותו הייתה רגעית.

8. בנסיבות העניין, לצורך קביעת עונשו של המערער, ציין בית משפט קמא לזכותו של המערער, את העובדה, כי המערער נעדר עבר פלילי ובפרט נעדר עבר תעבורתי מלבד עבירה אחת של חניה במקום חניה של נכה. כן ציין בית משפט קמא, כי המערער הינו אדם נורטטיבי, אשר חרף מהלך חיים לא קל, הצליח לפתח אורח חיים תקין, לעובד במקום עובדה מסודר ואף לתמוך באמו הסובלת מבעיות בריאות שונות.

9. בנוסף, ציין בית המשפט קמא, כי רשלנותו של המערער, גם לשיטתה של המשיבה, אינה ברף העlion של הרשלנות, בפרט שהוא המערער מכיר בחומרת מעשיו, והוא מלאוा בטראותה מאז התאוננה ועד היום.

10. בנסיבות שתוארו, קבע בית משפט קמא, כי ניתן להסתפק בהטלת מאסר בפועל שנייתן יהיה לרצונו בעבודות שירות. יחד עם זאת, מצא לנכון להחמיר עם המערער ברכיבי הענישה המותנים, על מנת לשים בפניו של המערער תמורה אזהרה עתידי.

תמצית טענות הצדדים

11. לעומת זאת כוח המערער, בגיןת העונש הראויל לאדם מן היישוב, בעבירות של גרם מוות ברשלנות, ניתן לחלק את המקרים לשולש קטגוריות עיקריות: הרשונה, עונייה ברשלנות רגעית, חוסר תשומת לב נקודתי בהן מתקבל להקל בעונש, להימנע מהטלת מאסר בפועל ולהטיל עונש של עבודות שירות בלבד; השנייה, היא רשלנות חרומה, כגון חציית צומת באור אדום, נהיגה במהירות העולה על המותר, נהיגה בעיפויות במידה, שאז מתקבל להטיל עונש מאסר של 7-10 חודשים, מתוך הכרה, כי עצם המאסר בפועל הוא בעל ערך מרתקע; השלישי, עונייה ברשלנות חרומה עם אלמנטים קיצוניים, כמו הפרקתו פצע וшибוש ראיות, במקרים כאלה הוטלו עונשי מאסר מעבר ל- 10 חודשים. הגיעו בא כוח המערער נכנסת לקטgorיה הראשונה, כעולה מחקירות המשטרה ומעובדות כתוב האישום, נהיגתו של המערער נכנסת לקטgorיה הראשונה. המערער נהג מתחת למהירות המותרת, כך שהסיבה ההגונית היחידה לתאוננה היא אובדן אוריינטציה רגעי. נתען, כי אירועים מסווג כזה יכולים לקרות לכל נהג כאשר הם מסתויימים בדרך כלל ללא קרות אסון. כן נתען, כי כאשר מתרחש אירוע כזה אכן לא ניתן להצדיקו ויש להעניש בגינו, יחד עם זאת, על העונש להיות בפרופורציות מוצדקות ומידות לנסיבות האופפות אותו.

לעמדת באת כוח המערער, הבהיר בית המשפט קמא על המערער ברכיב הפסילה שהושת עליו, בהתחשב בעובדה, כי המערער הינו נהג מקטוציאי, שיעיקר עיסוקו כסוכן מכירות שטח הנוהג כ- 10,000 ק"מ מדי חודש, בעל רישיון נהיגה של 11 שנים עם עברית חניה אחת משנת 2010. נתען, כי עונש הפסילה של 9 שנות פסילה ללא ניכוי 109 ימי פסילה אותן ריצה המערער בטרם המשפט, הוא עונש החורג באופן קיצוני מנורמת הענישה המקובלות במקרים

דומים ובנסיבות דומות. הוסיפה באת כוח המערער וטענה, כי בית משפט קמא לא ייחס משקל מתאים לנסיבותו האישיות של המערער. נטען, כי המערער שירת שירות צבאי מלא ככabei בצבא ובמערך המילואים ואף התנדב לכבוד את השירות בכרמל בעטיה קיבל של"צ. כן נטען, כי לערער נסיבות חיים קשות, אביו נפטר עת אימנו הייתה בהירון שלו, סבו גידל אותו ונפטר בפתחו במהלך המשפט, והתאונת התרחשה ביום בו קיבלה אמו צו לפנות את הדירה בה התגוררו. לבסוף נטען, כי המערער מטפל באימנו שהתעוורה והמתתקשה בהליכה, אך שרשינו חשוב לצורך עזרה בבית טיפול באימנו.

בדין שהתנהל בפנינו ביום 30.10.14 הפנתה באת כוח המערער לאסופה של מקרים בהם השיתו בתי המשפט בערכאות השונות עונשי פסילה נמוכים מזה שהושת על המערער, אף שבחלקם מדובר היה בנסיבות חמורות יותר.

על רקע האמור טענה באת כוח המערער, כי מדובר בניגן מקרים ללא רבב בניגתו ובעצם אין מסוכנות בהמשך נהיגתו, ומשך עטרה באת כוח המערער להתערב בפסק דין של בית משפט קמא ולהעמיד את עונשו של המערער על עונש פסילה של עד 4 שנים, כפי שהיא נגזר על אדם מן היישוב בנסיבות דומות.

12. בדין שהתקיים בפנינו ביום 30.10.14, טענה בא כוח המשיבה כי אין מקום להתערב בעונש הפסילה שהושת על המערער. נטען, כי על פי הפסיכיקה במקרים דומים, בעבורות של גרם מוות ברשלנות הפסילה שנינתנת היא בין 8 עד 15 שנים, אך שהשתת 9 שנות פסילה על המערער אינו דבר חריג. עניין זה הפנתה בא כוח המשיבה לאסופה של פסקי דין שעוניים בהשתת עונשי פסילה משמעותיים בעבורות של גרם מוות ברשלנות, לרבות: ע"פ 6755/09 **ארז אלמוג נ' מדינת ישראל**, [פורסם ב公报], (16.11.09); רע"פ 4261/04 **יעקב פארין נ' מדינת ישראל**, [פורסם ב公报], (06.12.04).

לצד זאת, הביעה בא כוח המשיבה במסגרת הדיון שהתנהל בפנינו את הסכמתה, כי הפסילה המנהלית מופחת מעונש הפסילה הכלול שהושת על המערער.

דין והכרעה

13. המערער מפנה את ערעוโรו כנגד הפסילה בפועל שהושת עליו בגין החזקת רישון נהיגה בלבד. בכלל אין דרך של ערכאת הערעור להתערב בעונש שהוטל על ידי הערכתה הדינית אלא במקרים חריגים של סטייה ברורה מדיניות הענישה הרואיה או כאשר מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות את הדבר. ראו: ע"פ 512/13 **פלוני נ' מדינת ישראל**, [פורסם ב公报], (04.12.13). סבירני, כי זה הוא אחד המקרים החרגים המחייבים את התערבותה של ערכאת הערעור.

14. עניינו בתאונות דרכים בה היה מעורב המערער ואשר הביאה לקיפוח חייו של המנוח. אין ספק, כי תאונות דרכים הוכיחו למרבבה הצער בימינו למכת מדינה. בהקשר זה, עדים אנו מדי יום להתרחשותן של תאונות דרכים בהן מקרים חלק מהפגעים חייהם וחילקם الآخر נותר עם נכות קשה. זאת, שעה שהסיבה המיידית

להתרחשות התאותות ככלל הינה הגורם האנושי. ראו: ע"פ 1196/07 **יוסף סאהר נ' מדינת ישראל**, [פורסם בبنבו], (13.06.07); ע"פ 11786/04 **אבו טרייף נ' מדינת ישראל**, [פורסם בبنבו], (05.09.05).

15. בית משפט קמא הטיל כאמור על המערער בין היתר עונש פסילה בפועל מלאחזיק רשות נהייה לתקופה בת 9 שנים וזאת ללא שצין נימוק ענייני להחלה וambil'ו שהתייחס לנטיות האופפת את המקרה לרבות, לשאלת האינטרס הציבורי שנפגע; למדיניות הענישה הנוגעת במקרים מסווג הנידון, לנטיות הקשורות ביצוע העבירה כמו גם לנטיותיו האישיות של המערער, מתוך מתייקן 113 לחוק העונשין.

16. המחלוקת שבין הצדדים לעניין גזר דין של בית משפט קמא אינה נסובה על כלל רכיבי הענישה שנגזרו על המערער אלא לעניין משור תקופת הפסילה מלאחזיק רשות נהייה.

17. מהפסקהالية הפנו באי כוח הצדדים בכל הנוגע למדיניות הענישה הנוגעת בעבירות של גרם מוות ברשלנות באשר למשך הפסילה מלאחזיק ברישוון נהיגה עולה, כי המדבר בתקופות פסילה הנעות בין פסילה של מספר שנים בודדות ועד ל-15 שנים פסילה, כאשר כל מקרה נבחן לפי נטיותיו. ובים לעניין זה דבריו של בית המשפט העליון בע"פ 8382/03 **חילף נ' מדינת ישראל**, פ"ד נח(2) 139 (2004), שם נקבע:

**"עם זאת גם על רקע מדיניות המחייבת לגבי תאונות דרכים קטלניות, הניצבת
כלל בהליך גזירת הדין, עדין יש לשקל כל מקרה, על נטיותיו המייחדות, לגוףו,
ולעולם ישקל עניינו האינדיוידואלי של הנאשם על רקע המדיניות הכללית תוך איזון
ראוי ביניהם. העונש יגזר כפרי שקלול של מכלול הנתונים האינדיוידואליים של הנאשם
ביחס למדיניות העונשית המחייבת תוך הערכת משקלם היחסית"**

18. בנסיבות המקרה הנדון, סבורה אני, כי בית משפט קמא החמיר עם המערער בהשיטה עליו 9 שנים פסילה בפועל מלאחזיק רשות נהייה, והוא מקום להתחשב בנסיבות התאונה ובנסיבותיו האישיות של המערער וליתן להן משקל גדול יותר בקביעת תקופת השלילה. יובהר, כי אין כאמור משום התעלמות מהאובדן, הכאב והסלל שנגרמו למשפחהתמנוח כתוצאה מאובדן ואין ספק, כי האובדן הוא גדול. יחד עם זאת, בעת גזירת הדין, עומדים בפני בית המשפט שיקולים שונים שיש לאזן ביניהם, כאשר במקרה זה סבורי, כי בנסיבות קרות התאונה ועל רקע נטיותיו האישיות של המערער יש מקום להקל בעונש הפסילה בפועל שהוטל עליו, וזאת שעה, שעל המערער הוטלו עונשים נוספים, שיש בהם כדי לבטא את חומרת העבירות שהורשע בהן. ראו: רע"פ 5365/13 **טואפה היהת נ' מדינת ישראל**, [פורסם בبنבו], (24.12.13).

19. במקרה הנדון, ומבל'ו להקל ראש בתוצאות החמורות של התאונה, שוכנעת, כי אין מדובר ברשלנות חמורה של המערער, כי אם ברשלנות רגעית שאינה מעידה על אופי הנהיגה של המערער, לא כל שכן, משוכנוך בפנינו, כי המערער נעדר עבר פלילי בכלל ונעדר עבר תעבורתי בפרט חרף מהות עיסוקו המקצוע, למעט עבירות תעבורת אחת שענינה חניה במקום חניה של נכה. זאת ועוד, אין להעתלם מנסיבותיו האישיות של המערער, הייתו אדם נורמטיבי, שעל אף היקלעותו לנטיות חיים קשים, מצא דרך לנוהל אורח חיים תקין, זאת תוך כדי

שהוא משמש גם כאחראי על אימו הסובלת מבעיות בריאות קשות. זאת ועוד, סבורני, כי ניתן לתת משקל גדול יותר לעובדה, כי לנוכח עיסוקו המחזק של המערער השתת תקופת פסילה ארוכה על המערער יש בה כדי לפגוע בפרנסתו.

20. על רקע האמור, סבורני, כי יש מקום להתערב בגזר דין של בית משפט קמא ככל שהוא נוגע למשך הפסילה שנفسך ולהעמידו על שיש שנות פסילה ממנו יש לנכונות את תקופת הפסילה המנהלית.

21. אשר על כן, וככל שתישמע דעתך, אציע לחברי, לקבל את ערעור המערער, להתערב בגזר דין של בית משפט קמא, להפחית את עונש הפסילה מהחזקת רישיון נהיגה שהושת על המערער ולהעמידו על שיש שנים.

למען הסר ספק, ובמהמשך הסכמת בא כוח המשיבה כפי שנשמעה במהלך הדיון בפנינו מיום 14.10.30, יובהר, כי מתוקופת הפסילה האמורה תנוכה תקופת הפסילה המנהלית.

יתר מרכיבי גזר הדין יוותרו בעינם, ללא שינוי.

בティינה טאובר, שופטת

השופט ר' שפירא, סגן נשיא [אב"ד]:

אני מסכימים.

רון שפירא, סגן נשיא [אב"ד]

השופט א' אליקים:

אני מסכימים.

אברהם אליקים, שופט

הוחלט כאמור בפסק דיןה של השופטת ב' טאובר.

ניתן היום, כ' חשוון תשע"ה,
13 נובמבר 2014, במעמד
הצדדים ובאי כוחם.

ברינה טאובר, שופטת
abhängigם, אברהם אברם,
[אב"ד] רון שפירא, סגן נשיא